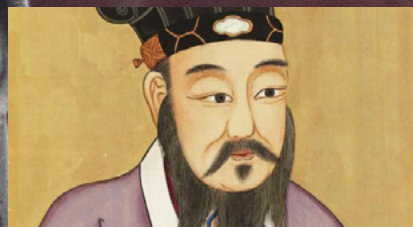

AKROPOLITANEC

ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET

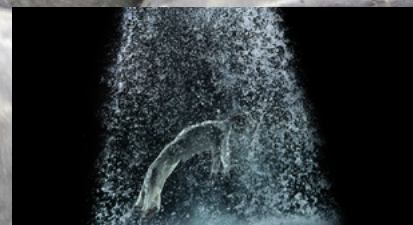
FILOZOFIJA
DOBROSČRNOSTI

V ISKANJU GOTOVOSTI

BILL VIOLA/
MICHELANGELO:
ŽIVLJENJE, SMRT, PONOVRNO
ROJSTVO

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

TEČAJ PRAKTIČNE FILOZOFIJE

STARE MODROSTI ZA SODOBNI ČAS

PLATON
ARISTOTEL
STOIKI

BUDA
BHAGAVAD GITA
KONFUCIJ

ZAČETEK TEČAJA:

LJUBLJANA

TOREK, 19. 10. 2021, OB 18H

MARIBOR

PONEDELJEK, 18. 10. 2021 OB 20H

INFORMACIJE IN PRIJAVE

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

OKTOBER 2021 | ŠT. 72

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Grafično oblikovanje: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

- FILOZOFIJA: 6
FILOZOFIJA DOBROSČRNOSTI
- PSIHOLOGIJA: 9
V ISKANJU GOTOVOSTI
- UMETNOST: 11
BILL VIOLA/MICHELANGELO:
ŽIVLJENJE, SMRT,
PONOVO ROJSTVO
- ZGODBA: 13
SEME, NE SADIKA

Na naslovnici:

kip Konfucija pred templjem,
Qufu, provinca Šandong, Šanghaj, KitajskaBESEDA
UREDNIKA

ALI JE SMISELNO BITI IDEALIST?

Najprej preverimo, zakaj se zdi idealizem nesmiseln. Idealist je tisti, ki se ne sprijazni z nedostojno realnostjo, temveč sanja o lepem in dobrem svetu in si zanj tudi prizadeva. Posledično skrbi za svoje čute manj kot drugi, manj zasleduje lastne užitke, to pa zato, da bi gradil nekaj, kar se zdi utopično ... Ker je inertnost okolja velika, se namreč zdi, da so vsi idealistični napori nesmiselni, saj idealist sam najverjetneje rezultatov ne bo deležen. Torej tudi če uspe, bodo sadove drevesa, ki ga je on posadil, obirali drugi.

Ne le, da žrtvuje svoje udobje brez pričakovanja nagrade, ta "norec" se povrh tega še izpostavlja, ko brani in širi ideale, v katere verjame. Tvega, da ga koristoljubna zver z zamahom svojega repa brezbrizno pokosi, medtem ko jo moteče opozarja, da tlači mnoge nemočne in iz njih sam sebi ustvarja mehko blazino ...

Če tako primerjamo energijo, ki jo posameznik vloži, in "izplen", ki ga lahko pričakuje, hitro zaključimo, da se idealizem ne splača. A to drži le, če gledamo iz vidika, ki zajema nekaj desetletij dolgo osebno življenje in morda vključuje nekaj bližnjih oseb, predvsem tistih, s katerimi smo krvno povezani.

Vendar idealizem ni bil nikoli tako omejen. Idealist je velikodušen. Njegova duša se razprostira in objema celotno človeštvo, tudi tisto, ki se še bo rodilo. Je širokosrčen, kar pomeni, da njegovo srce bije tudi za druge. Sebe ne more ločiti od velikega in dolgoživega organizma, ki ga imenujemo človeštvo. Iz tega, veliko širšega vidika, so njegovi napori smiselni.

Edmund Blair Leighton: God Speed

Lepa zgodovinska zgodba idealizma se je začela pisati s kitajskim modrecem Konfucijem, ki je bil pravi politični genij in reformator. Živel je v 5. st. pr. n. št., v časih grobih sporov med provincami in opazoval, kako morala na Kitajskem blede in kako ljudje izgubljajo spoštovanje do vzpostavljenih norm in običajev kitajske družbe.

Raje kot da bi se nemočen prepustil razočaranju, je dejavno stremel k vzpostavitvi zlate družbe, o kateri je sanjal. Sam je v kratkem času svojega političnega udejstvovanja v nekem trenutku celo uspel konkretno pokazati na primeru določene province, da je družbo mogoče hitro dvigniti in stabilizirati. Kljub temu njegove ideje s strani političnih veljakov niso bile sprejete. Verjetno zato, ker je zahteval moralo in prizadevanje za enotnost. Teh pogojev pa ozkosrčni vladarji niso želeli sprejeti.

Močan impulz mojstra se takrat ni prijel. Bil je redno zavračani in tarča posmehov. Celo življenje je živel v skromnosti in potoval po deželi, da bi širil svoje poglede ter iskal možnost za njihovo udejanjanje. Tudi njegovi učenci, ki so ga preživeli, so se kakor on trudili iste ideje prenesti v življenje. Več generacij ni videlo rezultatov ogromnega napora skupine teh častivrednih idealistov ...

Družba takrat ni bila zrela, vendar je kljub temu potrebovala prisotnost velikih idej. Potrebovala je žive zgleds posameznikov, ki so pripravljali pogoje za udejanjanje zlate dobe.

Življenje v pomanjkanju za idealiste ni vedno nujno, vendar je v izrojenem svetu lahko realnost. V zrelem svetu pa idealizem daje vsestransko obilje, tudi finančno. Sam Konfucij je dejal: "Krepost je korenina, premoženje je vejevje."

Nikolaj Rerih: Konfucij

Nekaj stoletij so Konfucijevo učenje celo zlorabljali; koristoljubni vladarji so ga interpretirali tako, da so se z njim okoriščali. A v senci političnega dogajanja so skozi stoletja njegovi učenci in učenci učencev opravljali nalogo zvestega prenosa naravnih idealov. Šele v Dinastiji Čin, tri stoletja kasneje, je Konfucijevo učenje obrodilo sadove, kar je rezultiralo v vzponu Kitajske.

Konfucijeve besede so bile glasne. Načini udejanjanja, ki so odvisni od sposobnosti ljudi, pa so nato skozi čas doživljali vzpone in padce. Ob vzponih so ga čislali, ob padcih blatili in krivili za neuspeh. Vsakovrstne odzive naj pričakuje vsak, ki ima pogum, da se izpostavi ...

Vendar njegove ideje niso njegove lastne. To so

naravni principi, ki, če so čisti v delovanju, edini omogočajo stabilno družbo. Tega dejstva noben zloben jezik ne bo mogel zakriti. V iskanju miru in blaginje pa na naravne principe ne bomo mogli trajno pozabiti ...

Tudi danes, v morju prepletanja različnih organizacijskih poskusov, obstajajo otočki, kjer ideja o skrbi za skupno dobro ponovno doživlja svojo rehabilitacijo. Na njenih temeljih so v 19. stoletju po 2. svetovni vojni zrasla japonska podjetja in korporacije in ob podpori politike je Japonska v neverjetno kratkem času prehitela vse ostale države. Enako velja za tako imenovane Štiri azijski tigre (Singapur, Hong Kong, Južna Koreja, Tajvan), močne finančne centre, katerih korporacije so svoje zaposlene izobraževale o Konfuciju. Namesto tekmovalnosti in notranjega razkroja so začeli gojiti skupinski duh. Razvijali so predanost korporaciji. Direktorji so prenehali misliti na svoj dobiček in ga delili z zaposlenimi. Zaposleni so tako bili zadovoljni in posledično bolj učinkoviti. Vsi so imeli več.

V 90. letih prejšnjega stoletja se je tako pojavil izraz "konfucijski kapitalizem", ki zagovarja razvoj na temelju morale in človečnosti. Konfucijevo učenje je sicer tu usmerjeno zgolj v ozko področje, vendar je dalo sadove, predvsem finančne, a to je jezik, ki ga danes razumemo ... Morda bo to dovoljšnja spodbuda, da se naučimo še drugih dialektov in širše preučimo Konfucijevo zapuščino.

Idealizem Konfucija in številnih drugih, ki so se v težkih časih potrpežljivo borili za iste ideje, je obrodilo določene sadove. Če smo se kaj naučili iz zgodovine, lahko predvidimo, da bodo sledili novi padci in novi vzponi. Na tej dolgi in boleči eksperimentalni poti pa bo vse večji delež človeštva počasi prepoznaval naravne in stabilne temelje. In če bomo na njih gradili družbene in osebne strukture, lahko pričakujemo vsestranski vzpon, ki si ga tako želimo.

*

Svet ne bi napredoval brez idealistov, brez pogumnih glasnikov naravnega reda. Tudi mi danes ne bi bili deležni te relativne blaginje, če zanjo ne bi poskrbeli naši predhodniki. Med njimi ni malo takih, ki so celo z lastnimi življenji tlakovali pot v boljšo prihodnost, pot, po kateri danes stopamo mi. Jim mar nismo dolžni izkazati hvaležnosti?

Če smo, se pri tem ne omejimo na prinašanje cvetja na njihove spomenike, temveč naredimo to s hvaležnostjo v srcu, z obujenimi sanjami v mislih in konkretnimi dejanji – tako, da se kot akterji zgodovine vključimo v tok življenja, da prepoznamo in spoštujemo svojo dediščino, in predvsem da dobre zglede živimo v našem času, v izgradnji še boljše prihodnosti.

Pot gre naprej! In idealisti so tisti, ki gradijo in na svoj način že živijo ideale.

Andrej Praček, urednik

FILOZOFIJA

DOBROSRČNOSTI

JULIAN SCOTT

Naslov se navezuje na življenje in delo kitajskega filozofa, imenovanega Mengzi ali Mencius, kot je polatinjena različica njegovega imena. Mencij se je rodil v provinci Zou okoli leta 371 pr. n. š. in živel v obdobju vojskujočih se držav, ki je trajalo od leta 481 do 221 pr. n. št. Svojo filozofijo dobrosrčnosti je najverjetneje širil zato, ker je videl veliko krutosti in trpljenja med tedanjim prebivalstvom.

Mencij je bil predan Konfucijev privrženec in čeprav je pojem dobrosrčnosti (ren oz. jen) ključni del Konfucijevega učenja, ima ta v Mencijevi filozofiji poseben pomen. Dva njegova izreka dajeta dobro predstavo o tem: "Dobrosrčnemu človeku ni enakega." in: "Vse, kar se od plemenitega človeka pričakuje, je dobrosrčnost." Po izpostavljenosti krivicam tistega časa je prišel do enakega zaključka kot njegov učitelj: "Če bi bili vladarji vzorniki tega, kakšen bi moral biti človek, bi jim sledil ves svet," kot je poetično izrazil Konfucij v Analektih.

V konfucijanstvu obstajajo štirje dejavniki, ki tvorijo model človeškega bitja: dobrosrčnost (ren), pravilnost (yi), dostojnost (li) in moralna modrost (zhi), vendar pa je v Menciju – knjigi, ki vsebuje zapise pogovorov s filozofom – poseben poudarek na prvih dveh: "Pomembno je le, da sta vključeni dobrosrčnost in pravilnost."

Dobrosrčnost je lahko prevedena tudi kot "človekoljubnost", Mencij pa to pogosto imenuje "pravilno srce", za kar bi lahko rekli, da je kombinacija dobrosrčnosti in pravilnosti. Če ima človek pravilno srce, seveda čuti sočutje do drugih. Kot primer, da je to stanje pri ljudeh prirojeno, navaja, da bi vsak, ki bi našel otroka, ki je padel v vodnjak, otroka nagonso poskušal rešiti. Poleg tega se človek s pravilnim srcem ne oddalji od sebe, s tem pa misli na človekov prirojen občutek za prav in narobe. Te lastnosti nam ob rojstvu vsadi Nebo (Tian), ki je ekvivalent zahodnemu konceptu Boga.

Pomembno je, da je Mencij, tako kot Konfucij, verjel, da je človek v osnovi dober. Nasprotuje argumentu drugega filozofa, Kao-tzuja oz. Gaozija, ki je dejal: "Človekova narava je kot vodni tok. Če odprete kanal za tok proti vzhodu, bo voda tekla proti vzhodu. Če odprete kanal proti zahodu, bo tekla proti zahodu. Človekova narava ne loči med dobrim in slabim, tako kot voda ne razlikuje med vzhodom in zahodom." Učitelj Meng (Mencij) mu je odgovoril: "Pričakovati je, da voda ne razlikuje med vzhodom in zahodom; ali je tako tudi v primeru toka navzgor in navzdol? Človekova naravna težnja do dobrote je podobna težnji vode, da najde nižjo raven. Če, na primer, udarite vodo, da pljuske navzgor, jo lahko prisilite, da zmoči vašo glavo. Toda to zagotovo ni narava vode in se zgodi le, če nanjo delujete s silo. Ljudi lahko pripravimo do tega, da delajo zlo zato, ker je takšna njihova narava."

Mencij pa vseeno priznava, da bi večina ljudi, kadar jim primanjkuje osnovnih potrebščin, pozabila na pravilnost in dobrosrčnost ter poskušala rešiti sebe. "Plemenit človek" – Junzi oz. oseba plemenitega in kultiviranega značaja – pa se bo še naprej oklepal dobrega, tudi v najtežjih okoliščinah. V enem od številnih pogovorov, ki sestavljajo knjigo Mencij, modrec pravi takole: "Tisti, ki se potrudijo le v prisotnosti cesarja Wena (enega najbolj cenjenih kitajskih cesarjev, 1100-1050 pr. n. št.), so običajni ljudje. Izjemni ljudje pa se trudijo tudi, kadar ni cesarja Wena."

Mencij je izhajal iz plemiške družine in bi z lahkoto (tako kot Platon) vstopil na karierno pot v politiko, vendar je poleg kratkega obdobja, ko je služboval v provinci Ch'i, večino svojega časa preživel na potovanjih, na katerih je različnim vladarjem ponujal modre nasvete glede vladanja z ren (človekoljubnostjo). Čeprav se je zavzemal za nepriljubljen cilj, je brez strahu spregovoril svoje mnenje ljudem na visokem položaju in bil spoštovan na številnih kitajskih sodiščih. V enem od pogovorov, zapisanih v Menciusu, na primer kritizira vladarja, ker se je usmilil vola, ki so ga pripeljali na žrtvovanje, ni pa se usmil ljudi, ki so trpeli krivice v njegovem cesarstvu.

Tu je nekaj primerov nasvetov o humani vladi, ki jih je dal vodjem:

"Vladajte dobrosrčno, zmanjšajte kazni in obdavčitve ..."

Encyclopaedia Britannica njegove nauke o tej temi povzema takole: "Izdelal je natančen program za doseg gospodarske neodvisnosti za navadne ljudi. Zavzemal se je tudi za zmerne davke, prosto trgovino, ohranjanje naravnih virov, socialne ukrepe za starejše in prikrajšane ljudi ter za enakomernejšo delitev bogastva."

Neki vladar ga je vprašal:

"S čim je mogoče združiti cesarstvo?"

Mencij: "S pomočjo enotnosti."

"Kdo ga lahko združi?"

Mencij: "Kdor ne mara ubijanja, ga lahko združi."

In v drugem pogovoru:

"Kako kreposten mora biti človek, preden lahko postane pravi kralj?"

Mencij: "Pravi kralj postane tako, da prinese mir ljudem ... Če bi svoje užitke (parke, glasbo itd.) delili z ljudmi, bi bili pravi kralj."

In končno:

"Ko so na visokih položajih dobri in modri ljudje in zaposleni sposobni ljudje, bi moral vladar izkoristiti čas miru, da ljudem razloži zakone ... Vladar, ki pa izkoristi čas miru, da se prepusti užitku in lenobi, privablja katastrofo."

Vse to predstavlja Mencijevo stališče, da je naloga vladarja služiti ljudem in ne obratno. "Ljudje so najpomembnejši element v skupnosti; sledijo duhovi pokrajine in žita; vladarji štejejo najmanj."

Če pa ljudje razmišljajo z vidika dobička, potem je vse že od samega začetka obsojeno na propad, saj bodo vsi, od vladarja navzdol, postavili sebe na prvo mesto in nihče ne bo pomislil na dobro celote.

Na žalost so Mencijevi nasveti naleteli na gluha ušesa in so druge bolj cinične ali poenostavljene filozofije pri vladajočih našle večjo naklonjenost. Posledično je po zgledu svojega učitelja Konfucija postal razočaran nad "pridiganjem v puščavi" in zadnja leta posvetil poučevanju svojih učencev.

Osupljivo je, da so njegova prizadevanja končno obrodila sadove – več kot 1000 let kasneje, ko so neokonfucionisti iz dinastije Song (960-1279 n. št.) dali njegovemu delu "kanonski" status, v zadnjih 1000 letih pa je bil Mencij med Kitajci cenjen kot soustanovitelj konfucijanstva, takoj za Konfucijem.

ČLOVEKOVA NARAVNA TEŽNJA DO DOBROTE JE PODOBNA TEŽNJI VODE, DA NAJDE NIŽJO RAVEN.

V ISKANJU GOTOVOSTI

SUCHITA TIRKEY

Heraklit, predsokratski starogrški filozof, je izrekel znan stavek: *"Nihče ne stopi dvakrat v isto reko"*, kar pomeni, da vse nenehno teče kot reka, je stalno v gibanju, ki je neločljivo povezano s procesom evolucije. Po tem zakonu narave je tudi življenje v stalnem toku, ki kot reka potuje skozi čudovita polja blaženosti in gore s skalnatimi ovirami. Nikoli ne vemo, kaj nas v tem življenjskem toku čaka – enkrat trenutki miru in gotovosti, drugič trenutki kaosa in negotovosti. V času negotovosti se tako znajdemo obkroženi z neznanimi vodami, ko vsemu, kar smo zgradili na materialnem področju svojega življenja, prav tistim strukturam, ki so nam nudile varnost in zaščito, grozi rušitev. Kot razoroženi se soočamo z neprijetno resnico o krhkosti minljivih temeljev življenja. Buda nas opominja: *"Stvari tega sveta so nestalne. Kdor to globoko*

uvidi, se bo obrnil proč od trpljenja." (Dhammapada V. 277). Če so vse stvari minljive in negotove, kaj je potem lahko naša trdnjava gotovosti v negotovih časih? Kaj je tisto, kar prestane preizkušnje življenja?

Stari filozofi nas pri iskanju odgovora usmerjajo navznoter, da bi našli drugo resnico. Sredi vseh negotovosti življenja obstaja ena stanovitna stvar, ki nas usmerja k iskanju večnega in neminljivega ne zunaj, ampak znotraj sebe – in to smo mi sami. Krišna v Bhagavad-giti reče Arjuni: *"Individualna duša je nezlomljiva in netopljiva, pa tudi sežgati ali posušiti je ni mogoče. Večna je, povsod bivajoča, nespremenljiva, nepremakljiva in zmeraj enaka."* S tem kaže na naš večni jaz, ki presega minljivo osebnost. Vir gotovosti tako živi znotraj nas, a ta izmuzljiva

V ČASU NEGOTOVOSTI SE TAKO ZNAJDEMO OBKROŽENI Z NEZNANIMI VODAMI, KO VSEMU, KAR SMO ZGRADILI NA MATERIALNEM PODROČJU SVOJEGA ŽIVLJENJA, PRAV TISTIM STRUKTURAM, KI SO NAM NUDILE VARNOST IN ZAŠČITO, GROZI RUŠITEV.

resnica težko pokaže svojo izredno moč v trenutkih, ko jo najbolj potrebujemo. Težava je v tem, da sami sebe večinoma ne vidimo kot večno esenco, ki v sebi nosi iskro nespremenljivosti. Vse življenje gradimo identiteto na prehodni naravi svoje osebnosti in imetja, zato ob najmanjšem pretresu klonemo s strahom, ranljivostjo in negotovostjo nad svojim stanjem. S prepoznavanjem svojega večnega, nepremagljivega bistva lahko v sebi najdemo mir in samozaupanje, medtem ko se soočamo z negotovostjo. Z ukoreninjanjem v to dvignjeno stanje zavesti lahko trdno stojimo in priključimo vso svojo notranjo moč ter najdemo stabilnost. Stabilnost in moč sta rezultat našega notranjega življenja, rezultat tistega, kar smo posejali v času miru in gotovosti, plod našega notranjega dela v urjenju na naši duhovni poti.

STABILNOST IN MOČ STA REZULTAT NAŠEGA NOTRANJEGA ŽIVLJENJA, REZULTAT TISTEGA, KAR SMO POSEJALI V ČASU MIRU IN GOTOVOSTI, PLOD NAŠEGA NOTRANJEGA DELA V URJENJU NA NAŠI DUHOVNI POTI.

KO ŽIVLJENJE SKRBNOSTNO GRADIMO NA TEMELJIH VEČNEGA JAZA, UTRJENIH Z BREZČASNIMI ČLOVEŠKIMI VREDNOTAMI, STOJIMO NA TRDNIH TLEH GOTOVOSTI, NEOMAJNI IN STABILNI.

Ključno je, da smo vedno zavezani k nenehnemu hranjenju svojega notranjega ognja, tudi v mirnejših časih, da nas to napolni z močjo za trenutke, ko jo bomo potrebovali. Filozofova resnična obramba so njegove vrline: pogum, trdnost, vzdržljivost, jasnost in umirjenost, ki jih na poti življenja oblikuje s predanostjo in vztrajnostjo, še preden nastopi kriza. Ko življenje skrbno gradimo na temeljih svojega višjega, večnega jaza, utrjenih z brezčasnimi človeškimi vrednotami, stojimo na trdnih tleh gotovosti, neomajni in stabilni. Kot nas opominja Mark Avrelij: *"Nikoli ne dovolite, da vas obremenjuje prihodnost. Če jo boste morali, jo boste srečali z istim orožjem razuma, ki vas danes oborožuje proti sedanjosti."* In spomnimo se, da je luč gotovosti, ki jo iščemo sredi temne negotovosti okoli sebe, že prisotna v nas samih. 🕯️

BILL VIOLA / MICHELANGELO: ŽIVLJENJE, SMRT, PONOVRNO ROJSTVO

MIHA KOŠIR

Kaj je življenje? Kaj je smrt? Ali obstaja ponovno rojstvo? To so velika vprašanja, ki se pojavijo ob prvi iskre samozavedanja. Kakšni pa so odgovori?

Razstava na *Royal Academy of Arts* z naslovom *Bill Viola / Michelangelo: Življenje, smrt, ponovno rojstvo* je prikazala nekaj najboljših risb vsestranskega renesančnega umetnika Michelangela skupaj z video vključki sodobnega video umetnika Billa Viole.

Michelangelo (1475-1564) je raziskoval temeljne krščanske ideje, pogosto v mistični obliki, z močnim vplivom neoplatonske filozofije. V mladosti se je najverjetneje izobraževal na Platonski Akademiji, filozofski šoli, ki jo je ustanovil Cosimo Medici v Firencah in v kateri se je rodilo renesančno gibanje. Bil je tudi privrženec kratkotrajnega gibanja Spirituali

(1530-1560) v Katoliški cerkvi, katere predana praksa je vključevala meditacijo na Kristusovo smrt. Mnogi ga poznajo kot kiparja, slikarja ali arhitekta, a je bil tudi pesnik, ki je napisal več kot tristo pesmi. V eni od njih je zapisal:

*Kovač lahko samo z ognjem oblikuje železo
v lepo in cenjeno delo
v skladu s svojo zamislijo,
in brez ognja ne more noben rokodelc prečistiti svojega zlata
in ga pripeljati do najvišje kakovosti;
niti edinstven feniks ne more obnoviti življenja
če ni najprej zažgan;
enako, če umrem v ognju,
upam, da se spet povzdignem v čistejše življenje
med tiste, ki jih smrt obogati
in čas ne more več poškodovati.*

Michelangelo: Stvarjenje Adama (detajl)

Michelangelo je skozi umetnost predstavil številne filozofske ideje o življenju. Zelo priljubljen renesančni motiv je bil Herkul, ki se je s pomočjo junaškega duha spremenil v polbožanskega smrtnika. Herkulovo delo nam kaže trud in korake, ki jih mora opraviti vsak smrtnik, da si povrne prirojeno božansko naravo. Michelangelo je narisal skice, ki prikazujejo, kako se mora junak najprej spopasti z neracionalnimi silami v sebi (nemejski lev, velikan Anteja, večglava pošast Hidra) in se sčasoma premakniti iz telesne (Titij) v božansko ljubezen (Ganimed).

Bill Viola (r. 1951) je sodobni video umetnik, rojen v New Yorku. Pri dvajsetih je kratek čas živel in delal v Firencah, kasneje pa veliko potoval po svetu. Iz teh izkušenj izhaja eno od spoznanj iz njegovih primerjalnih študij: *"Začel sem se zavedati globlje tradicije, podvodnega toka, ki se razteza skozi zgodovino in kulture ... starodavno duhovno tradicijo, ki se ukvarja s samospoznanjem, ki ga lahko vidimo v stari Grčiji in vseh velikih religijah, v zgodnjem krščanstvu in sibirskem šamanizmu, kar je Aldous Huxley imenoval 'večna filozofija', povezava med Vzhodom in Zahodom."*

Bill Viola: Tristanov vnebohod

Viola je kot vizualni umetnik razumel platonsko zasnovano podobo: *"Ne zanima me toliko podoba, katere izvor je v svetu fenomenov, ampak podoba, ki jo v celoti določa neko notranje spoznanje."* To je razlog, zakaj ga je tako privlačilo k sakralni umetnosti kot nosilcu druge razsežnosti. V njegovih video-posnetkih vidimo veliko vode, igra se s svetlobo in časom ter nam ponudi še en pogled na resničnost, nekaj, kar nam je zelo znano, a postavlja izziv našemu zaznavanju, kar povzroči drugačno notranjo izkušnjo. Opazovalec je pogosto presunjen, tako kot pri zasnovi budistične minljivosti. Smrtnost telesa je smrtnost sveta, v katerem živimo in ki nenehno prehaja iz ene stopnje v drugo. Takšna je narava obstoja. Vse se spreminja in resničnost, ki jo zaznamo s čutili, postane zelo nestabilna, a vendar lahko iz nje še vedno sije lepota.

Ko razmišljamo o teh globokih idejah, moramo najprej prepoznati, kaj je resnično in kaj ne. Filozofsko je bolj kot vzrok resničen njegov učinek. Je naše telo posledica ali vzrok življenja? Nekateri filozofi govorijo o telesu kot orodju, ki nam omogoča, da gremo skozi izkušnje, tako kot nam avto zagotavlja prevozno sredstvo. Toda kdo je voznik? Številne tradicije bi ga identificirale kot dušo. Ena od moči duše je oživljajoč princip, ki ima sposobnost premikanja nežive snovi. Filozofsko se lahko premikamo v različnih smereh, lahko nas potegne "navzdol", ujame v neracionalne nagone, ali "navzgor" v področje modrosti in vrlin.

S to dvojno naravo je zelo težko operirati, kajti tisti, ki je "spodaj" težko vidi to, kar je "zgoraj". Še težje postane, ko nekdo niti ne opazi, da je "spodaj". Na koncu mora priti do postopnega dviga. Toda kaj povzroči ta dvig? Je mogoče, da je ta moč Ljubezen? Bi lahko bila ljubezen tista, ki nas potegne navzgor? Je to srž filozofske platonske ideje, ki navdihuje umetnike, da se stegujejo k lepoti, ki ji na naraven način sledi ljubezen?

Oba umetnika, Michelangelo in Viola, sta v razmiku petih stoletij ob poglobljanju v velika vprašanja o življenju in smrti za odgovor uporabila umetnost. Ta odgovor ni neposreden, temveč ga pridobimo skozi izkušnjo. Le z izkušnjo dviga lahko sežemo za podobo, kjer je življenje v neprekinjenem toku. To je duševni prostor, prostor ponovnega rojstva.

SEME, NE SADIKA

Neka ženska je nekoč sanjala nenavadne sanje.

Sanjala je, da se je na glavnem trgu njenega mesta odprla nova, velika, lepa prodajalna. Vstopila je, da bi si ogledala dobrine, ki jih ponuja. Zaprepadeno je obstala, ko je za prodajnim pultom zagledala samega Boga, ki je pričakoval kupce.

»Ti?!« je kriknila žena. »Kako si lahko Ti, Gospod Bog, v mojem mestecu in to celo v prodajalni?«

»Kako to misliš?« ji je smeje odvrnil Gospod. »Mar nisem jaz povsod? Zakaj ne bi mogel biti v tvojem mestecu in to prav za prodajnim pultom?«

»In kaj prodajaš?« si je drznila vprašati osupla ženska.

»Vse, kar ti srce poželi,« se je glasil odgovor.

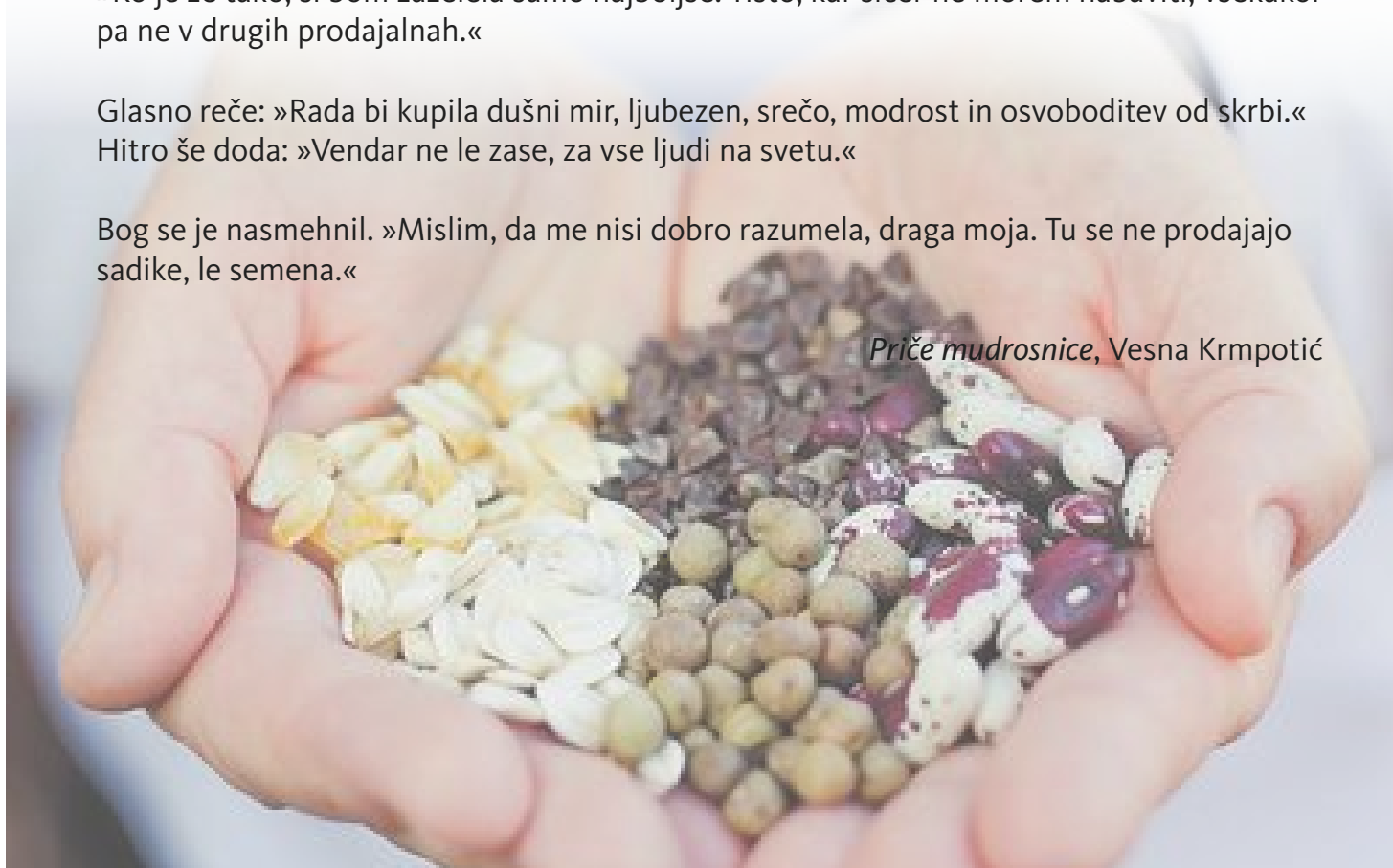
Počasi si je ženska opomogla od presenečenja in pomislila:

»Ko je že tako, si bom zaželela samo najboljše. Tisto, kar sicer ne morem nabaviti, vsekakor pa ne v drugih prodajalnah.«

Glasno reče: »Rada bi kupila dušni mir, ljubezen, srečo, modrost in osvoboditev od skrbi.« Hitro še doda: »Vendar ne le zase, za vse ljudi na svetu.«

Bog se je nasmehnil. »Mislim, da me nisi dobro razumela, draga moja. Tu se ne prodajajo sadike, le semena.«

Priče mudrosnice, Vesna Krmpotić

PSIHOLOGIJA LJUBEZNI

SPLETNO PREDAVANJE

12. 10. 2021 OB 19H
INFORMACIJE IN PRIJAVE

STARODAVNA UČENJA O ŽIVLJENJU PO SMRTI

SKLOP SPLETNIH PREDAVANJ

22. 10. , 29. 10., 5. 11. 2021 OB 18H
INFORMACIJE IN PRIJAVE

KNJIGE IN REPLIKE V PRODAJI

Knjige in replike lahko kupite v prostorih Nove Akropole.
Lahko jih naročite tudi preko maila na info@akropola.org.

NAŠE KNJIGE

130 x 205 mm
104 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

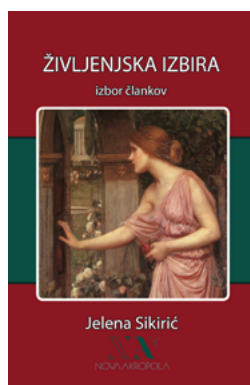
130 x 205 mm
176 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
64 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
159 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
102 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

ARHEOLOŠKE REPLIKE

Arheološke replike so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobj in predstavljajo kulturno dediščino človeštva. Vsak posamičen izdelek je izdelan v ateljeju Nove Akropole. Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je lahko odlično darilo.

Cenik replik

Grčija in Rim

Slovenija

**TVOJA DOLŽNOST JE DELOVANJE IN NE SADOVI TVOJEGA
DELOVANJA. NIKOLI NAJ NE BO GIBALO TVOJEGA DELOVANJA
OSEBNA KORIST IN NIKOLI NE ZAPADI V NEDELOVANJE.
DELUJ NE GLEDE NA USPEH ALI NEUSPEH.**

BHAGAVAD GITA

www.akropola.org